

pen en innerlijk ben ik zoo dor als een woestijn."

En verder op: „Och moeder, ik wou dat ik gelooven kon. . . .

„Je merkt zoo heel weinig van engelen, ziet u, als je op een flat woont boven een geasfalteerde straat.

„Dat vind ik hier zoo prachtig, ziet u, die wijde hemel met die duizenden sterren. . . .”

Het Kerstboek wordt van voren af aan opengeslagen. Ik wil het heelemaal doorlezen. Onze tijd is bang en donker. Een wijden hemel, zichtbare engelen, het Kind in de kribbe, wij willen het allen graag vinden om schuld te belijden en vergeving te vinden; om kracht en moed te ontvangen voor den weg die wacht.

Als een Kerstboek van dit alles niets brengt, kan 't niet goed zijn. Kerstmis is geen sprookje van kaarsenschijn en dennengeur, maar de bittere, heerlijke gebeurtenis van Gods Zoon, die mensch moest worden om een wereld van zonden te verlossen.

Wij zijn een boeren- en zeemansvolk. Onze Kerstverhalen uit eigen bodem gegroeid, moeten wel wat ruig klinken soms.

Daar heb je „de Kerstnacht van schipper Kramer in het ijs.”

Ze hadden dagen van goede vangst, de schipper met zijn knechten Jurie en Tiemen. Maar ze gaan te laat op Urk, op huis aan. Het is een harde vaart tegen den ijsgang in. Als het morgen geen Kerstmis was, had de schipper het nooit ondernomen om tegen dezen ijsgang op te tornen.

Het gaat niet. Na een stoere worsteling in donkeren avond en sneeuwjacht tusschen drijvende schotsen, en dan de wind, die dreigt met stranding op dijk of basalten glooiing, houdt het ijsveld den botter voorgoed vast.

„Zoo gaat de Kerstnacht in. . . .

Met z'n drieën zitten ze bij het potkachelkje in het vooronder. Het gouden licht van de petroleumlamp schijnt over drie verweerde koppen. Het licht glaust in de gouden knoppen aan het roode baadje boven het grauwzwarte buis. Het is als een schilderij van Rembrandt.

Wil je niet slapen, jongens, heeft de schipper gevraagd. Ik waak wel en waarschuw als er wat aan de hand is. Maar Jurie en Tiemen hebben geen lust in slapen. Zij luisteren angstig naar het kraken en het splinteren van het ijs. Er is beklemming in de kleine kajuit. Dan zegt de schipper: „Geef de Bijbel, Jurie. We willen lezen over de geboorte van Jezus. Het is Kerstnacht. . . .”

Meer kan ik hier niet vertellen over het goede, stoere Kerstverhaal van K. Norel.

Ik sla een heel ander voor u op. Ons land reikt verder dan Holland; nu vertelt Albert Zaaier een Kerstverhaal uit Papoealand.

Het is nacht in het oerwoud. De duisternis staat tusschen de stammen in violette schaduw.

Op eenmaal wordt het levendig rondom. Het nachtgedierte trekt op jacht. Daar zitten enkele Papoea's in hun haastig opgetrokken bivak. De eerste

druppels van een zware regenbui tokelen op het bladerdak van de tent. Dat klinkt als droomerige muziek en Nanasi, de houtsnijder, begint op eenmaal een oud stamverhaal te vertellen. Het gaat over Mansren-Manggoendi; Hij die komen zal.

Hij is geboren van een jonge maagd, schoon als een ongerepte bamboespruit. De morgenster had het voorzeggd. En hij groeide op als een gave maïskolf na den regentijd, werd groot en sterk, een man des vredes omdat in zijn leven geen kwaad huïside. Waar hij komt, brengt hij vrede en geluk, maar de menschen zijn boos en willen zijn zegen niet.

Dan trekt hij weg, maar eenmaal zal hij wederkomen. Dan zal zijn prauw met volle zeilen naderen over het schuim der kuivende baren.

De heerlijkheid die Nanasi schildert, lijkt op Psalm 72.

Die daar in het donkere, loerende oer-

woud hooren aan het einde der reis, dat Hij gekomen is en de Papoea-kinderen zingen:

Hij is gekomen, de Helper, de Heer,
Van hoogen hemel daalde Hij neer,
Ook voor ons op Jobi,
Ook voor ons Papoea's. . . .

Kerstverhalen lijken op muziek, op Kerstliederen.

Er zijn goede, fijne, sterke, teere; er zijn ook sentimenteetele, er zijn er ook die niet zuiver klinken.

De lichte Nacht geeft twaalf nieuwe Kerstverhalen. Sommige zijn te goed geschreven om na te vertellen; lezen wij ze liever op onzen Kerstavond. Andere laten zich weer goed vertellen. We mogen blij zijn met het boek. De lichte Nacht zal ons een goede hulp zijn, als de Kerstdagen daar zijn.

A. Norel-Straatma

Het verraad

VAN RENNENBERG

„Zweer nu, Heer Graaf! Houd het oog op den Verlosser gericht en zweer trouw aan de aloude Moederkerk en de zaak des konings!”

Doch George van Lalaing, Graaf van Rennenburg aarzelt.

Hij weet hoeveel er op het spel staat.

Hoewel Roomsch, had hij steeds de zaak van Oranje gediend.

In dat opzicht was hij een goed zoon van z'n vader geweest, die Stadhouder van Gelderland was.

Oranje vertrouwde volkomen op Rennenberg.

Toen de noordelijke provincies de zijde van Oranje hadden gekozen en Rennenberg zich daarbij uitzonderlijk dapper had gedragen, meende Oranje dat het tactisch was in die gewesten een Roomsch-gezinde tot Stadhouder te benoemen.

Zoo werd Rennenberg stadhouder van Friesland, Groningen, Drenthe en Overijssel.

't Geheele noordergebied was dus aan zijn zorgen toevertrouwd en aanvankelijk had het er alles van, dat Oranje's keus goed was geweest.

De Prins zelf vertrouwde Rennenberg als z'n broers. Alleen met de Unie van Utrecht stakte het even. Het was van groot belang, dat Rennenberg met z'n vier provincies tot de Unie toetrad.

Doch hij maakte bezwaren.

Hij beschouwde de Unie als een breken met de algemeene Staten en een schenden van de Pacificatie, doch hij werd over deze bezwaren heenge-

holpen en Rennenberg teekende de Unie.

Nog enkele maanden ging het goed, doch toen kwam snel de kentering.

In het najaar van 1579.

De Hertog van Terranova had toen door middel van Guislain le Bailly onderhandelingen met hem aangeknoopt.

Kende men zijn geheime liefde voor de Gravin van Megen, die weduwe was?

'n Huwelijk met haar werd hem voorgespiegeld. Andere voordeelen werden hem aangeboden, doch Rennenberg kon niet beslissen.

Hij huiverde, als hij er aan dacht.

Maar anderzijds bekoorden hem de eer en het geld dat zijn verraad hem zou opleveren toch ook sterk.

Zoo bleef hij maandenlang de twijfelelaar.

Er was Parma veel aan gelegen, Rennenberg voor de Spaansche zaak te winnen. De vier noordelijke provincies zouden dan betrekkelijk gemakkelijk de buit van Spanje worden en de opstand zou 'n geduchten knauw krijgen.

Nu werd vrouwenlist te baat genomen.

Rennenbergs zuster, Cornelia, kwam hem te Coevorden bezoeken met haar man den Baron van Monceaux. Guislain le Bailly was eveneens van de partij.

En in deze koude Januari-maand, bij het knappend haardvuur gezeten, gebruikte Cornelia al haar overredingskracht om Rennenberg te winnen.

Dat haar broeder toch niet wijzer was.

Het pardon van Parma had zij meegebracht; alles zou vergeven en vergeten zijn. Ook bracht zij geld mee, veel geld en al verder de verzekering van Vrouwe Van Megens genegenheid.

Als haar broer nu maar weer trouw zwoer aan de goede zaak, de zaak des konings en der kerk.

Rennenberg liet z'n zuster redeneeren; hij luisterde maar, doch verzettede zich niet.

Inwendig klonk nog wel een stem, die hem afmaande van verraad, maar die stem werd steeds zwakker en toen Rennenberg daarna verscheidene geheime samensprekingen had met Le Bailly, was die stem geheel verstomd.

In een oude schuur, dáár werd het pleit gewonnen. Aan de houten weeg boven een ruwe tafel had Le Bailly een crucifix gehangen, schemerig verlicht door een koperen tuitlamp.

Le Bailly wees hem op het beeld van den Verlosser, spiegelde hem de gunst des koning voor, schilderde hem in helle kleuren het geluk, dat hij smaken zou aan de zijde van de Gravin Van Megen, schatrijk en met eer overladen en . . .

„Zweer nu, Heer Graaf. Houd het oog op den Verlosser gericht en zweer trouw aan koning en kerk!”

Het was Le Bailly's laatste stoot.

De zwakkeling bezweek.

„Ik zal zweren!” zeide hij dof.

Haastig deed Le Bailly hem neerknielen. Hoed en degen werden op den grond geworpen en met het oog op het kunsteloos houtsnijwerk daar aan de verweerde weeg zwoer Rennenberg stamelend trouw aan Rome en Habsburg en verried hij de zaak der vrijheid, de zaak van Oranje. Cornelia was opgelucht, toen Le Bailly haar het blijde bericht bracht. Zij prees hem een verstandigen kerel, die nu een schitterende toekomst tegen ging.

Rennenberg knikte, maakte zichzelf wijs, dat hij geloofde, wat Cornelia zeide, maar zijn gemoedrust was weg.

De konsekwenties van zijn verraad volgden spoedig. Geruchten liepen weldra door het land over Rennensbergs verraad, doch Oranje geloofde ze niet. Hij vertrouwde rotsvast op den graaf.

De Prins reisde naar Kampen en zond Popke Ufkens naar Groningen, waar Rennenberg zich bevond, met het verzoek naar Kampen te komen, waar Oranje hem spreken wilde, doch Rennenberg scheepte Ufkens met een dubbelzinnig antwoord af.

Nog vertrouwde de Prins den graaf. Toen kwam 2 Maart 1580.

Rennenberg richtte te Groningen een gastmaal aan waaraan ook de Gereformeerde burgemeester Hillebrands aanzat. Deze informeerde naar de waarheid der loopende geruchten. En Rennenberg greep de hand van den ouden man en zeide: „Wat vader, dien ik voor mijn vader houd, zoudt gij zulks van mij vermoeden? Laat die gedachten varen!”

Hillebrands was geheel gerust gesteld.

Tegen den avond echter reed Rennenberg te paard door Groningen, roepende: „Staat mij vrome burgers, staat mij bij; nu eerst ben ik 's konings wettige stadhouder. Elk behartige nu den dienst zijner Majesteit en zijn eigen . . .”

Dat was het verraad!

De oude burgemeester Hillebrands wapende zich en stelde zich te weer, doch lag weldra met een kogel in het hoofd dood op de straat.

Na Groningen aan Spanje gebracht te hebben is Rennenberg zijn provincies ingetrokken, stad na stad veroverend. Doch God de Heere waakte over ons land. Voor Steenwijk stiet hij het hoofd, en daarmee begon zijn tegenspoed. Reeds in Juli van het volgende jaar stierf Rennenberg. In zijn laatste dagen meldde Cornelia zich aan voor een bezoek. Doch hij wilde haar niet ontvangen. Zij was, naar hij zeide, het dwaallicht geweest, dat hem verleid had. Verteerd door wroeging en berouw stierf Rennenberg, de verrader, als een slachtoffer van zijn zwak karakter.

P. de Z. J.Gz.

